

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nicolai Revsneri Iurisconsulti De Officiis Magistratvs, Et
Svbditorvm In Repub. tàm ciuili, quàm literaria**

Reusner, Nikolaus

Lavingae, 1581

VD16 R 1452

De Mala, Vel Bona Fama Non negligenda

urn:nbn:de:bvb:12-bsb00027814-7

stria, diligentiaque testimonio, à schola vni-
uersa ornatum esse video. De quo equidem
vt debeo, tibi gratulor: eumque honorem ti-
bi Deum Optimum Maximum perpetuo
fortunare volo. D I X I.

DE MALA, VEL
BONA FAMA NON
negligenda

ORATIO PRIMA.

A IOANNE PHILIPPO
FUCHSIO A PINBACH
in Mœren &c. recitata.

COMMUNE ILLE,
AUDITORES, qui-
cunque dixit, dixisse hoc
mihi videtur: Placet mi-
hi mala fama, benè par-
ta. Quo equidem dicto
monere illud voluit; quod

M. Tull. Cicero alicubi scriptum reliquit:
inuidiam virtute partam, gloriam, non inui-
diam putandam esse. Nam est seculi huius
labes quædam, & macula; virtuti inuidere:
cui maximè inimicum esse solet, vulgus im-
peritum:

peritum: præsertim si huic coniuncta sit præ-
stans, florensque fortuna: cuius comes est in-
uidia: quæ plerumque bonos insectatur: qui-
bus malè loqui quæstui habent homines Itul-
ti, atque improbi: quippe in quorum lingua
solus hic thesaurus situs est, vt Comico placet.
At verò nihil ego minùs homini timendum
esse censeo: quàm eiusmodi inuidiam, aut ob-
trectationem: præsertim viro bono, qui vir-
tutis, innocentiaque vallo quasi septus, &
munitus est: quiq;e satis magnum habet
præsidium in conscientia, & vita anteacla.
Nam (vt Sophocles ait) ad eum, qui habet,
serpit inuidia: quam ferre, nisi felix, aut for-
tis, nemo potest: neque vlla tam modesta est
felicitas: quæ malignitatis detes vitare omni-
nò queat: adeoque misera est virtus, quæ ini-
mico vel fauissimo careat: vt rectè monet
Publius. Neque enim tam nobis, quàm bo-
nis, quæ nos circumstant, homines inuidet.
Quò fit, vt qui inuidet, sibi quidem igno-
miniam faciant; illi autem, cui inuidet, glo-
riam pariant: quum semper sibi inimica sit
inuidia: auctore Chrysofostomo: quippe quæ
Matræ est bellua illa; more polypi, ipsa se
comedens: vt prouerbum habet apud Athe-
næum. Sola verò miseria caret inuidia: cui
magis opus est commiseratione: qua longè
melior est ipsa inuidia, teste Pindaro. Nam
verū est, quod Plautus scribit in Truculento;
Mauelim

Maueſim mihi inimicos inuidere, quàm me inimi-
cis meis. Nam inuidere, alij bene eſſe, tibi male eſſe,
miſerum eſt: Qui inuident, egent: illi quibus inui-
detur rem habent.

Neque verò vllam cauſam fatiſ magnam, &
probabilem video: cur aut malam vulgi fa-
mam magnoperè pertimeſcere; aut bonam
tanto ſtudio & labore aucupari debeamus.
Fama enim, quam ſequimur, (vt rectè qui-
dam monet) ventus eſt, fumus eſt, vmbra eſt
nihil eſt. Quippe quæ non eſt vera, & ſolidiſ-
illa gloria; & conſentiens laus bonorum: &
incorrupta vox bene iudicantium, de excel-
lenti virtute: quæ quia rectè factorum ple-
ramque comes eſt, non eſt boniſ viriſ repu-
dianda: ſed potiùſ aura illa populariſ, & opi-
nio vulgi temeraria, atq; inconfiderata: & ple-
rumque peccatorum, vitiõrumque laudatrix:
quæ habet ſpeciem gloriæ: quæque ſimula-
tionè honeſtatiſ, formam eiùſ, pulcritudi-
nemque corrumpit. Proinde vt incertum
eſt vulgus, atq; inſtabile: propterea quòd non
tam ratione, quàm cupiditate hoc agatur: ita
multitudiniſ teſtimonium non modò (vt
Cicero ait) non grauiffimum, ſed omnino
leuiſſimum eſt: poniturque id, ſecundum
proverbium, in aqua fundamentum; quod
cunque in opinione, & rumoribùſ vulgi col-
locatur. Neque enim ideò laudabile quic-
quam perhibendum eſt, quia placeat multiſ:
quin immò potiùſ turpe etiam hoc eſſe ſe-
piùſ

pius: & si quando turpe non sit, tamen non esse non turpe, quum id à multitudine laudetur, iudicandum est. Quod Phocion ille Atheniensis iudicio suo comprobavit: cui quum in causa quadam ab vniuersa multitudine populi maximè applausum fuisset: reuersus is domum admodum tristis amicis suis dixit: valde se vereri; ne quid improbè & malè comprobatum, actumq; esset. Quid? quod tanta vis est virtutis; vt non modò se ipsa contenta, sed per se ipsa laudabilis sit: quæ est, vt Poëta canit,

Ipsa sibi merces pulcerrima: solaque latè

Fortunæ secura nitet: nec fascibus vllis

Erigitur: plausiue petit clarescere vulgi:

Nil opis externæ cupiens: nihil indiga laudis:

Diuitijs animosa suis: immotaque cunctis

Casibus, ex alta mortalia despicit arce.

Adde quod ea est probitatis vis: vt tamen si aliquando oppugnetur, nunquam tamen planè expugnetur. Quod Publius ille Mimus docet hoc versu: (tur.

Bonū quod est, supprimitur, nequaquam extingui-

Quemadmodum enim flamma diutiùs compressa, maiori impetu exilire; & lucem vndique maiorem diffundere solet: ita veritas, & iustitia, si ad tempus prematur, longè fit illustrior, vbi postea tandem emerferit. Quin immò licet ea plenè occultetur, & veluti in tenebris

tenebris delitescat; vrgente nimirum hominum improborum maleuolentia, atque calumnia: haud sanè illud bono viro ægrè minus ferendum esse puto: cui abundè satis magnus theatrum est sua codscientia: quæ nullius linguæ preces inuenit: qua qui contentus non est; is fortassis rationem sui non habet: & se propemodùm negligit: quo vel teste suam causam non satis probat. Quod præclare hoc modo intellexit Alexander Magnus: qui regium esse dicebat: malè autem re, quum benefeceris. Nimirum edoctus hoc, & exemplo confirmatus, à patre Philippo: qui acerbis lacesitus conuicijs ab Archidione quodam Archæo; quum occidendi hominis occasionem haberet; non modò eum malè non accepit: sed & singularibus affert muneribus: quo pacto illud perfecit; vt deinceps in posterum apud Græcos benè honorificè passim loqueretur. Sic & Ægis, quum audiret, esse nonnullos, qui sibi inuiderent, & de se loquerentur: Rectè, inquit. nam geminae habent molestiam; quos & sua ipsorum mala discruciant, & bona mea. Quò etiam pertinet Aristippi illud: qui conuicijs à quodam piam laceratus; se ab eo tacitus subduxit: quum ab eundem eum maledicus adhuc inueniret: & rogaret, quonam fugeret? Quod niam (inquit) tibi quidè malè dicendi potestas est: mihi verò non est potestas malè autem

endi. Scitè igitur, & omninò verè Socrates:
Principium benè viuendi est, malis displice-
re. Et Hector ille Nauianus: Lætus sum
(inquit) laudari me abs te, Pater, laudato viro.
Ea enim denum jucunda laus est: quæ ab
his proficiscitur: qui ipsi in laude vixerunt.
Quamobrem opera danda est omnibus, A V-
DITORES: vt in omni vita ita nos gera-
mus: ne aut suspitione criminis, aut calum-
nia improborum digni existimemur: sed
probitate, & honestate vitæ (vt Diogenes
monet) inimicos nostros maximè vlcisca-
mur: quod si assequimur: non mediocrem
industriæ, ac bonitatis nostræ mercedem nos
accepisse iudicemus. Quòd si omnino obtre-
ctatio aliqua, aut mala fama, præter meri-
tum, nobis accidat: magno sanè animo eam
contemnamus: & virtute, æquitatèque supe-
remus: freti non modò rectè factorum con-
scientia: verùm multò magis summi
atque optimi Dei iudicio: cuius
benignitati, & voluntati o-
mnia accepta referre
meritò debemus.

DIXI.

E O R A.

ORATIO SECUNDA
A IOANNE ALBERTO AB ANVVEIL &c.
recitata.

VI PLACERE SIBI
dixit malam famam, bene
nè partam: IOANNE
PHILIPPE FVCHSI
na ille argute magis
quàm verè mihi hoc dixi
xisse videtur: ut sententia
mea cum tua oratione, in eo non plane
consentiat. Quod ut ita credam; satis magnas
& fortassis iustas causas habeo: quibus cogno
tis facile omnes hos auditores mihi assensu
ros puto. Sic enim existimo, & sic statuo: fa
mam ut temerè spargi non solere; ita nec te
merè eam quenquam subire, aut negligenter
oportere: maximè verò vulgi famam: quæ
quoddam multitudinis testimonium, & quæ
si ventus popularis; qui facile huc illuc per
flatur: ut vix vllò modò reuocari amplius
posse videatur; quod in vulgus, tametsi falsum
sit, semel ita dimanarit. Quin immo
potiùs bonam famam ab omnibus experen
dam esse censeo: in primis verò bonorum, &
virtute præditorum; quæ verè sola gloria ma
minat

minari potest: cuius fundamentum est virtus:
fine qua nihil potest esse laudabile. Quan-
quam enim nullum theatrum virtuti (vt re-
demones) maius est conscientia: quæ opti-
morum consiliorum, atque factorum testis
est in omni vita: qua contenti, & negligere
humana; & sine vilo metu, summa cum ho-
nestate, viuere possumus: tamen si minus no-
stri, at aliorum causa opus esse arbitror; vt si
rumorem bonum non colligere; saltem apud
omnes bene audire studeamus. Nam vt bo-
na cōscientia propter Deum, & nosmetipsos;
ita bona fama opus est nobis propter eos, qui-
bus cum viuatur. Quod rectè omninò, & sa-
pienter in hanc sententiam disputat Aurelius
Augustinus; quum ait: Propter nos consci-
entia nostra nobis est necessaria: propter vos
(Clericos intelligit) fama nostra non pollui-
tur; sed pollet in vobis. Sic duæ res sunt, con-
scientia, & fama. Bona conscientia necessaria
est tibi: bona fama, proximo tuo. Crudelis
est, qui conscientia suæ confidens, famam ne-
gligit. Quòd si non solùm à crimine, verùm
etiam suspitione criminis quàm longissimè
abesse, virum bonum decet: quantò magis in
eo huic elaborandum est; vt non modò infamiam
criminis, licet ea falsa fuerit, quoquo
modo effugiat: sed etiam vt commendatione,
& fama perpetua virtutem, si non maiorem, at
certè illustriorem reddat. Nam opera virtu-

tis, vt Hieronymus testatur, sine fama boni
odoris non satis illustria sunt, & manifesta
quoniam & vbiq; cognoscitur, quisquis fa-
ma teste laudatur; adeoque bona fama in te-
nebris proprium retinet splendorem, auctori
Seneca. Et profecto digna est virtus gloria
tione: quippe propter quam iure laudamur
& in qua recte gloriamur: cuius ea quoque
vis est: vt vel in hoste ea amabilis esse soleat.
Quid? quod honestus rumor, (vt Mimus ha-
bet) alterum est patrimonium? Quid? quod
bona opinio hominum tutior est pecunia
quam damnum appellandum sit, cum mala
fama lucrum; vt idem Mimus scribit. Quis
verò improbius est; quam famam, & existi-
mationem hominum non vereri? Quid tur-
pius, & homine indignius; quam veritatem
& innocentiam suam non tueri? Quorum
illud impudentiae proprium est; quae labes est
totius honestatis: hoc verò iniustitiae; sine
qua nulla virtus consistere potest. Itaque
placet mihi Augustini sententia illa: qui non
audiendos esse dicit eos; qui reprehensi
crimen aliquod, aut potius suspicionem co-
minis; à quo tamen longissimè absunt; con-
tinuò dicunt, sufficere sibi coram Deo confes-
sionem suam: famam, & existimationem ho-
minum de se non imprudenter solum, verum
etiam crudeliter negligentes: quo ipso occu-
dunt animas aliorum; siue calumniantur
viam

bon
festa
is fa
in te
cton
oria
mur
roqu
bleat
us ha
quod
umia
mal
Qui
exile
d tur
cater
orum
bes d
; fin
itaq
i ne
psi o
n et
; con
onfo
m ho
verit
o occ
ntiur
vian

viam Dei; quibus secundum suspicionem
suam quasi turpis, quæ casta est, displicet vita
sanctorum: siue etiam cum accusatione imi-
tantium; non quod vident, sed quod putant.
Eamque ob causam eum, qui à criminibus
flagitiorum, aut scelerum vitam suam cu-
stodiat, sibi quidem benè facere: qui verò
etiam famam tueatur: eundem in alijs quo-
que misericordem esse idem Augustinus asse-
rit: propterea quòd nobis quidem vita, alijs
verò fama nostra quodammodò sit necessaria.
Quamobrem non solùm maleficiorum su-
spiciones omnes cauere: sed & si quid falsi,
in nos confictum, aut dictum sit, à nobis rur-
sus amoliri; & mendacia famæ redarguere: &
opem iustitiæ implorare; & veritatem causæ
nostræ, innocentiamque liberè testari; eam-
que contra omnium odia quouis modo tueri
omninò debemus: si modò viri boni esse, &
videri volumus. Quod fecisse olim legitur
Caninius ille: qui quum à C. Cæsare, Ger-
manici filio, maiestatis arcesseretur; tanquàm
consciens conjurationis, quæ in eum fuerat
parata: animosè admodum respondit: Si ego
scissem, Cæsar; tu nescisses. Et M. Tullius
quum argueretur; quasi & ipse de Cæsaris cæ-
de aliquid præsensisset: Utinam (inquit) Bru-
tus, & Cassius me ad eam cænam inuitassent:
nihil tunc omnino reliquiarum superfuisset;
quæ nunc nos exercent. Quæ exempla satis
declariant;

declarant; eos, qui tam liberè, & audacè
verba fecerunt, non modo conscientia: sed
sed famæ quoq; magnam habuisse rationem
omniq; cura, & diligentia prouidisse; a
improborum hominum tela, quæ in
coniecissent, aliquò hærent: sed quoq;
modo antè, quàm penetrarent, hebetarentur
aut planè potiùs eluderentur. Neque illud
profectò injuria. Nam, vt vetus habet pro
uerbium; calumniandum est audacè: quo
nam semper aliquid hæret: neque omnino
est irritum, quod vulgus dicitur: quemadmo
dum Aristides sentit in defensione Pericli.
Quod idem sapienter monet antiquissimus
Poëta Hesiodus his versibus:

Rumores hominum cures vitare molestos.

Fama, malum est: oritur, surgitq; facillima.

Difficile hanc perferre, graue est sedare coortat.

Irrita nec prorsus volat hæc: quia numè & ipsa

Adeò verum est, quod Aristophanes scri
bit: contra Sycophantæ morsum nullum
remedium. Cum quo consentit Diogenes
illud apud Laërtium; qui rogatus, cuiusnam
animantis morsus esset perniciosissimus: Es
feris (inquit) calumniatoris; ex cicuribus
adulatoris. Quò etiam referri debet Salomo
nis illa sententia: quæ in Prouerbijs legitur.
Melius est nomen bonum, quàm diuitiarum
copia: & bona gratia, quàm aurum, atq;
argentum. Et altera illa Siracidæ in Ecclesi
astico

fluco: Cura, vt bonum nomen habeas: quod
mille thesauris est longè præstabilius, & ad
perpetuitatem stabilius. Atque hæc quidem
omnia, quæ dixi, vt certa, & omninò vera esse
statuo: ita in eo mihi tecum, mi Sodalis, con
uenire arbitror: quod ita demum malam fa
mam non vsque adeò curandam esse putas: si
& virtute parata; & ex inuidia, malevolentia
quæ hominum, quæ nullo alio modo præca
ueri queat, orta esse dicatur: quam eandem
ferè sententiam habet dictum illud; quod ora
tione tua comprobasti. Quod igitur reliquũ
est: operam demus sedulo, & diligenter: vt
bonam famam bonorum, quantum in nobis
est, bona semper ratione colligamus: & ve
ram, solidamque gloriam virtute, & doctrina
consequamur: vtque tales esse omnino studea
mus, quales haberi velimus: quæ vnica, &
quasi compendiaria via est ad gloriam, secun
dum Socratem: adeoque vnicum, & longè
maximum amuletum calumniæ, atque inui
diæ: cuius tamen si aliqua fortassis tempestas
omninò subeunda est: feramus sanè æquo, vt
debet, animo: & in Dei potissimùm bonita
te, & fide conscientie nostræ acquiescamus:
in qua satis est præsidij ad benè beateque vi
uendum: cui nec fortunæ vis, nec hominum
improbitas multùm obesse poterit. D I X I.

L A V I N G Æ

Excudebat Leonhardus Reinmichalius,